

izhaja vsaki terek in soboto. Ako pade na ta dneva praznik, dan poprej.

Uredništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Veturini št. 9, kamor je naslavljati pisma.

Nefrankirana pisma

se ne sprejemajo, enako se ne uvažujejo pisma brez podpisa.

Rokopisi

dopisov se ne vračajo.

GORICA

stane na leto 10 K, za pol leta 5 K, za četrt leta 2-50.

Upravištvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“ ulica Veturini št. 9.

Za oglase

se plačuje od četverostopne petit vrste po 14 vin., za večkratni natis primeren popust.

Posamezne številke

stanejo 8 vin. in se prodajajo v raznih goriških trafikah.

Št. 31.

V Gorici, v torek dne 18. aprila 1911.

Leto XIII.

V delu človekoljubja.

V pokneženi grofiji Goriško Gradščanski vže več let deluje društvo za podporo izpuščenih kaznencev in njihovih nedolžnih rodbin. Akoravno je smoter delokroga edino le humanitaren, vzvišen nad nasprotstvi socialnih in političnih strank, čuje se od marsikaterega ugovor, da tacega društva ni podpirati, ker imamo mnogo davka za podporo poštenih ljudi, da za izpuščene kazence skrbeti je dolžnost države in ne posameznika. Taki pomisleki pa se razpršijo vže s kratkim uvaževanjem.

V vseh državah enaka društva prav dobro uspevajo, zlasti v Belgiji in na Nemškem. Mora se upoštevati, da je ravno človeška družba ona, ki je zakrivila, ako je eden izmed nje krenil na kriva pota in da mu mora radi tega ona zopet ponuditi svojo pomoč v to, da se poboljša in da se ne smatra primorane zopet grešiti zoper zakon. Kakor drugod, tako tudi v naši deželi, podpira društvo le one, o katerih se ima opravičeno nado, da društvena podpora pomaga. Kaznenca, ki je bil vže večkrat v zaporu, podpirati, je navadno brezuspešno. Koliko je pa slučajev, da se lahko za vedno reši kaznenca, ki je grešil prvokrat; nepopisni so vspehi pri mladoletnih kaznencih in koliko se pomaga rodbinam v zaporu se nahajajočih očetov, možov, sinov! V tem delokrogu je toraj mnogo humanitarnega dela; s tem delom bavi se tudi naše društvo.

Nedavno bil je občni zbor in čull smo tajnikovo poročilo o delovanju zadnjih treh let, na katero se mora društvo z ponosno zavestjo sklicevati.

Zvršilo se je v tej dobi delo dalekosežne važnosti; društvo postavilo si je namreč lastni dom, zavetišče za mlade kaznence v ulici „dei campi“ št. 40. Na izrednem občnem zboru dne 23. grudna 1908 leta sklenilo se je sezidati zavetišče, za sedaj skromno, kakor so skromni društveni dohodki. Od 1/8 1909 stanujejo vže v tem poslopji varvanci. Ravno zgradba tega zavetišča je bila sprejeta v občje z veliko naklonjenostjo; dokaz temu je, da so društvu prišle podpore od vlade, deželnega zbora, mnogih občin in od posameznikov, da se tega človekoljub-

nega delovanja tudi časopisje vedno laskavo spominja. Kakor rečeno, zavetišče je še skromno, ker pripravljeno je za sprejem desetih mladeničev; toda društvu je k temu le čestitati, ker ta zavod je do sedaj prvi in edini v Avstriji.

Posebna načela vodila so vodstvo pri sestavi pravil za vsprejem in notranji red tega zavetišča. Nobeden napis, ne posebna obleka varvancev, ne kaka drugi viden znak ne svedoči, da se nahajajo v tem zavodu mladeniči, ki se imajo poboljšati. S tem se doseže to, da jih nikdo ne spozna kakor take. Varvanci so pod nadzorstvom in v hrani nadzornika, ki biva v zavetišču, kakor tudi celega odseka društvenega odbora. Duhovnik, učitelj in zdravnik trudijo se z odborom, da se doseže društveni smoter. Za sedaj hodijo varvanci na delo h kakemu rokodelcu v mestu. Nameravajo se pa ustanoviti v zavetišču notranje delavnice v svrhu, da se bodo nadzorovali mladeniči pri vsakem koraku in s tem še prej, nego sedaj one nesrečneže dovedlo do tega, da postanejo koristni človeški družbi. Ustanovivši to zavetišče je pa društvo doseglo še poseben, izvanreden namen. Znano je, da sedanje razmere kaznilnice in njih uredba redko kdaj dosežejo svoj namen, poboljšati krivca, ker se vsled družjenja in prijateljstva, ki se sklepa med kaznenci v zaporih, navadno le izpopolni v posamezniku nagnjenost k slabemu. Ni čuda, ako se oni, ki so prestopili prag kaznilnice kakor boječi in sramežljivi učenci, vrnejo v svet vsled pohujšanja kakor učitelji drugim! Ali ni ravno srcè mladoletnega, ki si vže iz naravnega nagiba prisvoja le, kar je slabo, v neizgubni nevarnosti, da se v taki družbi še bolj pokvari?

V zadnjih letih je pač justična uprava ustanovila v kaznilnicah posebne oddelke za maloletne kaznence. Toda tudi v teh oddelkih se nahajajo tovariši, ki premnogokrat osodopolno uplivajo na mlajše kaznence, ki so prvič prišli v zapor.

Da se tem nedostatkom opomore, ponudilo se je društvo obzirom na naredbo justičnega ministerstva od dne 30. 9. 1904 št. 15, da sprejme mladoletne od 10.—16. leta v svoje zavetišče, da le-tu, namesto v zaporih, dostanejo

svojo kazen. Na ta način se jih obvaruje stika z nevarnimi kaznenci, se ugodnejši upliva na njih npravnost, se jih štiti pred javnostjo i. t. d. Višja oblast je ta društveni namen popolnoma odobrila. Enajstletni deček je vže prestal v zavetišču kazen zapora radi tatvine in od onega časa ima se od njega najboljša sporočila. Tako je društvo rešilo dečka, ki bi se v kaznilnici mogoče popolnoma spridil, ki bi vsled tega bil izključen iz šole. Prestal je kazen in niti ni videl zaporov; še sedaj se nahaja v društvenem zavetišču in ima priliko, da se popolnoma poboljša in da postane koristen samemu sebi, družini in domovini.

V drugi vrsti, kakor vže omenjeno, podpira društvo tudi rodbine kaznencev, ki bi sicer morale trpeti v bedi radi tuje krivde. Mučne in žalostne prizore mora se gledati dan na dan, ko pridejo se solzami v očeh otroci in žene, izmučeni po žalosti in lakoti, prosit podpore. Vsem bi se radovoljno pomagalo, pa skromna denarna sredstva, žal, ne pripuščajo.

Nedavno prosila je za podporo žena kaznenca, ki dostaja 4 letno ječo radi nečloveškega čina. Žena, bolehná, mora sedaj sama vzdržavati dvoje nežnih otrok. Tudi ona pa bode morala v zapor, ker je iz ljubezni do svojih otrok, da reši moža, krivo pričala. Kdo bode pa tedaj skrbel za nežni bitji, ki sta popolnoma nedolžni?

Prišla je za pomoč k društvu iz goriške okolice 16letna deklica. Oče, ki je v zaporu, in mati, ki je pobegnila iz strahu pred kaznjo, pustila sta doma šestero otrok, od katerih najmlajši ima dve leti. „Če grem“, rekla je najstarejša 16letna deklica, „na delo, moram pustiti otroke same doma, če ostanem doma, ne morem delati in si prislužiti potrebne kruha. V prvem slučaju sem odgovorna za vsako nesrečo, ki bi se dogodila doma; v drugem se pa ne zgodi nesreča, vsi pa poginemo lakote.“

Vže iz teh izgledov je razvidno, kolika je potreba, da se zanimamo za take nesrečneže in človeška družba je dolžna jih podpirati zlasti radi tega, ker je v premenjih slučajih bodisi vže izcrpana podpora dotičnih pristojnih občin, bodisi nemogoča vsled slabega ekonomičnega občinskega stanja.

Kako in v koliko se pa podpira odrasle kaznence, izpuščene in zaporov, razvidno je iz sledečih podatkov:

	leta 1908.	1909.	1910
Podpore je naprosilo oseb	72	43	36
smatralo vrednih pomoči	64	28	27
priskrbelo se delo prositeljem . . .	12	7	10
obleko in orodje se darovalo	9	8	7
denarno podporo se podelilo	16	6	11
in sicer v zneskih	K 264	K 40	K 152
na drugi način se pomagalo osebam	24	5	11

Nekateri kaznenci se po dovršeni kazni postavijo pod policijsko nadzorstvo. Vsled tega je v mnogih slučajih otežkočeno dobiti delo. Tudi v tej smeri je društvo, ako je prositelja smatralo vrednega, doseglo, da je bil preklican izrek policijskega nadzorstva.

Evo še nekaj statističnih podatkov. Članov, kateri plačujejo na leto samo dve k r o ni, šteli smo 1908. leta 450; 1909. leta 834 in 1910. leta se je število pomnožilo na 992.

Društveno premoženje je znašalo 1908. leta K 4486:—, 1909. leta K 6183:91 in 1910. leta K 10.960:40.

To, sicer kratek, vpogled v dalekosežno delo človekoljubja!

Dragonec ufonil. — Kri je tekla. — Pretep.

Na Velikonočno nedeljo se je izvršil v Mirnu žalosten dogodek, katerega žrtev je bil nek dragonec nekje s Kranjskega doma, ki je bajce prišel v Gorico na 28 dnevno orožno vajo. Nadaljna žrtev tega dogodka je bil 20letni mladenič Leopold Malič s Peči, ki je bil zaboden v levo stegno tako hudo, da je na licu mesta obnemogel, a ne umrl; potem pa še Jožef Batistič s Peči p. d. „Bensa“, ki je bil — kakor se zatrjuje — glavni krivec teh krvavih dogodkov v Mirnu. Priletel mu je namreč debel kamen v prsi, ki ga je natla vrgel. V naslednjem hočemo ta žalosten dogodek — kolikor smo se mogli o njem informirati — opisati.

Črvice iz večega mesta.

(Dolge.)

II. J a v n i l o k a l i. O teh se lahko reče, da je malo takih, ki odgovarjajo potrebam večine velikomestnega prebivalstva. Kaj hoče navadni človek v gostilni ali kavarni, kjer se vse blišči, gost pa trpi? Treba ti posebne pozornosti, da po hrani in pijači, s katero se ti postreže, ne oboliš. Na okusno pokrito mizo, na najlepšem okrožniku prinese se ti semterlje krepčilo, s katerim se tvoj želodec nikakor ne more sprijazniti, ako tudi ni zelo občutljiv. Posebno pazi pri ribah, odgovarjajo li zdravstvenim zahtevam. V gostilnah vlada pravilo, da se ne sme nič zavreči; kar se danes ne razproda, pride jutri na vrsto. Pri pijači pa sploh treba previdnosti kakor pri strupu. V mnogih gostilnah rabijo mast, ki je sicer nekoliko ceneja, pa tudi zelo neukusna in zdravju nevarna. Imamo sicer zakon za porabo margarina; toda

kdo se briga zanj? Kolikor mi je znano, določuje omenjeni zakon, da mora biti na lokalih, kjer se beli s tako mastjo, že od daleč vidljiv tozadevni napis. Da bi vsaj enkrat v letu iznenadno pregledala uradna zdravstvena komisija vse gostilne in dala pribiti dotične napise, kjer so potrebni, gotovo bi se mnogo poboljšalo. V Hamburgu in nekterih drugih nemških mestih padle so že človeške žrtve špekulativni podvzetnosti koristolovnih gostilničarjev; pri nas pa se menda še čaka na take žalostne slučaje, predno se kaj primerne ukrene.

Govoril sem več o gostilnah, nego mi je bilo ljubo. Potrebno se mi je zdelo, kajti brez njih večina velikomestnih prebivalcev ne more živeti. Kaj pa naj rečem o kavarnah? Nič drugega nego kar sem že rekel o zunanjosti razkošnih palač. Veči del kavarn širi pretiran luksus na troške gostov. Kje so časi, ko se je spoštovalo pravilo: „Priprosto, ali dobro“. Za mnoge kavarne velja dan-

danes: „Fino ali drago“; je li tudi dobro, ostane postranska stvar. Porečeš mi morda, da se lahko ogibljem takih lokalov, da kavarna sploh ni povsem potrebna. — Samo deloma je res, kar trdiš; dandanes živimo v takih časih, da tudi najprostejši človek čuti potrebo, da pogleda v kak časopis, ki si ga sam ne more naročiti. Velik del gostov zahaja v kavarno radi časopisov, najmanj radi baržunastih naslonjačev in salonske krasote, katero mora drago plačati, ne da bi ga kdo vprašal. Da bi nam vender v tem oziru prihodnji časi kaj boljšega prinesli!

III. Z a s e b n o ž i v l j e n j e d r u ž i n i n s a m c e v. Brez obotavljanja pripoznavam resnico, da se prava sreča tega sveta najde samo v dobro vrejeni družini. Ne zdajem pa nikake tajne, ako glede dandanašnjega velikomestnega družinskega življenja, v občje rečem, da je ta resnica — bila. Družinskemu življenju preti premnogo nevarnosti, ki iz-

virajo iz razvitka velikomestnih razmer. V nižjih slojih imajo stariši navadno preveč skrbi za obstanek ter ne morejo dovolj pozornosti posvetiti odgoji svojih otrok. Kjer pa manjka temeljita rodbinska odgoja, tam se duhovnik in učitelj v šoli zastojni trudita. Otroci so čisto sami sebi prepuščeni ter podivjajo. Kaki značaji, kaka načela se v njih razvijejo, ko dorastejo in že sami ustanove rodbine, lahko si vsakdo misli. S tem nikakor ne trdim, da so poštene in srečne družine v velikih mestih že izumrle; zdi se mi samo, da jih je dandanes mnogo manje nego nekdanj, in še te se nekako nezaupno proti drugim vsaka za se utaborujejo. Slučaji, da se take rodbine sklepajo in v priskrbenem prijateljstvu družijo, postali so redki. Temu kriv je brzokone napredek časa, s katerim se tudi širi vseobče vzdraženje živcev. Še dete se ogiblje ognja, ako se je enkrat spekle.

(Dalje pride.)

mentom, ali samo z zemljo; ali je preskrbljeno za odtok gnojnice v posebno zgrajeno jamo. Upošteva se tudi to, ali je gnojišče na primernem mestu in kako se hrani in oskrbuje hlevski gnoj itd.

IV. Za izboljšanje planin, zavetišč, stanov, poti, napajališč itd. v prilog planinskemu ozemlju. Za ta darila se lahko oglašijo vsi planšarji. Dotičnim izboljšavam so odmenjena sledeča darila: 2 darila po 400 K, 4 darila po 200 K, 2 darila po 100 K. Prosilci naj podajo svoje vloge po dotičnih županstvih deželnemu odboru in naj navedejo v njih podrobno vse one izboljšave, ki so jih naredili.

Za izboljšanje prešičjereje, oskrbovanje plemenskih postaj in prešičjih hlevov, razpisuje deželni odbor za celo deželo sledeča darila: 3 darila po 100 K, 3 darila po 50 K, 6 daril po 25 K. Brezplačno zalaganje postaj za plemenitev prešičev z mrjasci nemške požlahtnjene pasme in brezplačno podeljevanje plemenskih svinj iste pasme: V namen, da se udomači v deželi požlahtnjena nemška prešičja pasma, ki je na jako dobrem glasu, razpisuje deželni odbor naročbo na brezplačno podelitev 24 plemenjakov in sicer 12 mrjascsev in 12 svinj 3 do 5 mesečnih. Te živali se podeli po posebnih pogojih, ki se o svojem času objavijo. Prošnje za podelitev vseh zgoraj označenih daril je predložiti po dotičnih županstvih deželnemu odboru do dne 30. maja t. l. Prošnje za brezplačno podelitev prešičjih plemenjakov je predložiti po dotičnih županstvih deželnemu odboru do 20. aprila t. l.

Ne v Ameriko! — Družbi sv. Rafaela v Ljubljani piše ameriški list „Ave Maria“: Opozarjamo Vas vnovič, da napnete vse sile, da se omeji izseljeništvu, kolikor le mogoče. Svarite ljudi! Poslali smo Vam izrezke iz listov o dogodkih na Ellis Islandu in Vam jih bomo redno pošiljali, da boste lahko na podlagi javnega mnenja, na podlagi časniških poročil ljudi svarili. Večina teh sporočil je iz New Yorker Staats-Zeitung, največjega nemškega lista v Ameriki. Že ta poročila jasno govore o vsem, kaj se dela z izseljenci in vendar je list precej mil in prizanesljiv do komisarja. Kdor je pameten, naj ostane doma ter si išče svoje sreče doma v lepi slovenski deželi. Komur dandanes „majka Slave“ ne bo dala „sreče“ in „kruha“, temu ga ameriški „Stric Sam“ tudi ne bo dal, to je gotovo. Kdor pa noče verjeti, naj pa pride sem pa poskuša in nasledke sam sebi pripiše.

Visoka odlikovanja. — Razun admiralu Montecuccoliju je cesar podelil red zlatega runa šč. kralju Ferdinandu bulgarskemu, princu Alojziju Lichtensteinu (ne poslancu), soprogu nadvojvodinje Elizabete Amalije, nadkomorniku Leopoldu grofu Gudenusu, grofu Anton Kirakyju in še nekim dvornim dostojanstvenikom.

Vojaška patrola ponesročila. — Pri nočni vaji alpinskega bataljona na gori Maranza južnovzhodno od Tridenta je zašla neka patrola s pota. Nenadoma se je odtrgala pod nogami vojakov plast zemlje in dva vojaka je potegnili kameniti plaz s seboj v globino. Pri takojšnji rešilni akciji so dobili oba vojaka še živa. Enega so morali takoj transportirati v vojaško bolnišnico, med tem ko so drugega še le zjutraj pripeljali z rešilnim vozom v Trident. Polozaj obeh vojakov je jako resen.

Koliko denarja prihaja iz Amerike na Ogrsko in Hrvatsko? — Po izkazu uradne statistike je došlo iz Amerike na Ogrsko in Hrvatsko v dobi od leta 1900 do 1910 skupno 1275 milijonov kron, ali povprečno okoli 127,9 mil. na leto. Svote prvih let tega desetletja so bile manjše, zadnjih let pa večje, ker je tudi izseljevanje vsako leto bolj naraščalo. V samem letu 1910 je prišlo iz Amerike nad 185 milijonov.

Mizerija v združenih Italiji. V Rimu so se vršila pretekli četrtek in petek velika delavska zborovanja proti naraščajoči draginji. Delavci so naredili po mestu velike obhode, v katerih so nosili table z napisli: „Boj proti draginji!“ „Proč s špekulanti!“ Na zborovanjih se je povdarjalo, da so se živila za 50 odstotkov zvišala, med tem, ko se je plača komaj za 5 odstotkov izboljšala. Med tem ko praznuje Italija 50letnico svojega združenja z velikim pompom, ki bo požrl milijone in se odeva s sijajem noč in dan, pa ljudstvo v Rimu strada. O Italia unita!

Drobfinice.

Otroci zažgali vas. — Igrajoči otroci so 4. t. m. zažgali vas Kevermes. Zgorelo je osem hiš.

Grozno maščevanje nad policistom. Iz Varšave poročajo dne 29. marca, da so si teroristi zopet novo žrtev izbrali med ondoto policijo. Policista Karkova, ki je pred kratkim naznanil oblastim neko zborovanje teroristov, so našli pred par dnevi ponoči grozno razmesarjenega na neki varšavski ulici. Imel je prerezan trebuh, oči iztahnjene in ustnice skupaj sešite. V čelo je imel zabiti žebelj, na katerem je visel kos papirja s sledečim napisom: „Oči ne smejo videti, hinavska usta ne govoriti. To naznanjamo z lastno krvjo izdajalca vsem zasledovalcem, ki bi hoteli nas izdati. Vsem grozi enaka usoda. Zveza maščevanja.“ To besedilo je bilo napisano s krvjo umorjenca. O živinskih moričih ni sledu in vlada med policisti vsled tega zločina lahko umljiv strah, ker jih istotako lahko zadene roka „Zveze maščevanja“.

Dohodki vladarjev. Ob priliki razmotrivanja civilne liste, ki jo dobiva nemški cesar kol pruski kralj, prinašajo berlinski listi sledeči pregled dohodkov raznih vladarjev: Rusija 34 milijonov 200.000, Avstrija 19.226.000, Turška 16.274.000, Pruska 15.719.000, Italija 12.800.000, Angleška 11.600.000, Španska 7.400.000, Japonska 6.500.000, Bavarska 5.403.000, Saška 4.167.000, Belgija 3.500.000, Holandska 2.100.000, Vrttembergška 2.000.000, Norveška 500 tisoč, Črnagora 200.000 mark.

Poneverjenja v francoskem ministertvu. — V zunanjem ministertvu na francoskem so prišli na sled velikim defraudacijam, ki jih je izvrševal ravnatelj Hamon. Hamona so odstavili ter aretirali. Gospodaril je z budgetom za to ministertvo, ki znaša 12 milijonov, tako, da je imel sam lepe koristi. Izrabljal je zaupanje ministrov, ki so mu razne dokumente in bianco podpisali. Govori se, da bo moral trpeti materialno škodo tudi bivši zunanji minister Pichon, ker je in bianco podpisal naročilo za velike nabave.

Grozna draginja v Kini. — Iz Vladivostoka poročajo, da vlada v Kini grozna draginja, ki narašča dan na dan. Ljudje kar umirajo od lakote ter se trumoma izseljujejo. Ustanavljajo se roparske čete, katere pa strogo zasledujejo oblastva. Guverner v Soč-u je pustil žive zažgati 200 roparjev. Ali vseeno ni mogoče omejiti roparstev, ker je reva prevelika. Ženske in otroke prodajajo za en kruh.

Prodana človeška kri. V nekem Nju-Jorškem listu je pred kratkim izšel inserat, v katerem se je želelo, kupiti človeške krvi. Šlo se je za to, da se reši življenje neki ženi iz Brooklyna. Ponujano je bilo zato 500 K. Oglašilo se je kakih 300 možkih, od katerih je bil izbran nek 25-letni mož, kateremu so res pustili kri in jo dovedli operirani ženi, koji je bilo s tem rešeno življenje.

Okamenelo truplo. — Pred kratkim so izkopali na mestnem pokopališču v Celju truplo nekega 89letnega moža v navzočnosti okrajnega zdravnika, da je

prenesejo v rodbinsko rakev. Truplo je bilo v veliko začudenje navzočih popolnoma ohranjeno, celo siva brada in lasje. Zdravnik je konstatiral, da je truplo okamenelo. Ta slučaj je jako redek, posebno ker truplo pred pokopom ni bilo balzamirano.

Madžari v Bosni. — Sarajevski list „Srbska Rieč“ trdi, da se je obrnila ogrska vlada na bosansko zahtevo, da se prepusti v okraju Bičina velik kos zemlje madžarskim naselnikom. Srbi proti temu protestirajo in groze, da ne bodo več madžarske politike podpirali.

Najdeno za šest milijonov starega denarja. Iz Londona poročajo, da so pri podiranju neke stare hiše našli zavoj, v katerem je bilo mnogo starega denarja. Pozneje so našli delavci veliko kovinasto posodo z monogramom rimskega cesarja Vespazijana. V tej posodi je bil tudi star denar. Numismatično vrednost tega odkritja cenijo na kakih šest milijonov kron. — Hiša, zvana Ancienetti, v kateri so našli ta stari denar, je bila zgradjena še v 13. stoletju. Najdeni denar je menda skrnil kak lastnik hiše za časa vojne, in zato je oslal netaknjen vse do danes.

Natakarji proti napitnici. Natakarji v Budimpešti niso zadovoljni z napitnico. Hočejo, da se napitnica odpravi, pa da se jih pošteno plača; da naj se jim primeren odstotek od vsega dohodka po gostilnah in kavarnah. Imeli so tudi shod, na katerem so razpravljali o tem vprašanju.

Strela ubila tri in ranila več oseb. Berolinski „Lokal-Anzeiger“ poroča, da je dne 3. t. m. tresčilo pri Siegburgu v skedenj, kamor je zbežalo pred viharjem več oseb. Strela je ubila tri osebe, več jih je pa nevarno ranila.

Zakon, kako se imajo oblačiti moški in ženske, so napravili skrbni očetje ameriške države Nova Karolina. Moda se prepogostoma menja ter je pri tem tako draga, da provzroča velike nepotrebne stroške ter je pravi atentat na žepe očetov. Zakonski predlog se glasi, da se jedenkrat za vselej točno določi kroj za obleko moških, žensk in otrok in to brez ozira na imetje in družabni položaj posameznika v državi.

200 oseb zgorelo. V neki vasi severno od Tune v Indiji se je v nekem večinomoma iz trstike zgrajenem poslopju vršila veselica, katere se je udeležilo 500 urojencev. Med veselicjo je začelo poslopje naenkrat goreti. Ker je imela zgradba le en izhod, je našlo 200 oseb — možkih in ženskih — smrt v plamenu.

Gospodarske vesti.

Po čem se spozna za stavbo dober les iglastega drevja? Borovci in drugo iglasto drevje, ki raste na višavah, je za uporabo pri stavbah mnogo boljše nego ono iz nižav, posebno če so nižave mokrotne. Na višavah se mora drevje boriti z mrzom in vetrom, zato je bolj utrjeno.

V mokrotnih nižavah drevje pogosto napada rudeča gniloba in gljive. Če se olupu drevo na južni strani in potolče po golem lesu s kladivom, potem nam naznanja jasen zvok, da je drevo zdravo, zamolkel glas pa nam priča o slabotnosti in bolehnosti.

Sive vzvišenine in rudeče vdrtnine na lubju so znamenje zdravega lesa; belkaste vzvišenine in sive vdrtnine naznanjajo, da je drevo bolno.

Ko je drevo posekano, pogledamo letnice; svetlo-rudečkaste letnice z bledimi medletnicami izpričujejo čvrstost in svežost, svetlosive letnice z belimi, mehkiimi in krivenčastimi medletnicami nam kažejo, da je bilo drevo zamrlo, predno smo ga posekali.

Najzanesljivejši znamenje pa, da je les zdrav in trden, je njegova zmožnost prenašati glas iz enega konca debela na drugi. Če nastavimo uho na

enem koncu debela, na drugi konec pa nalahno potrskamo, potem se mora to trkanje na drugem koncu popolnoma razločno in natančno slišati.

Stavbni les se mora sekati, ko ni v soku, to je od začetka decembra do konca februarja. „Km. Pr.“

Kedaj je obrezovati orehe. — Orehov nikakor ne obrezuj po zimi, dokler se je bati še hudega mraza. Najbolje jih je obrezovati jeseni v septembru in oktobru, da se rane pred mrazom že malo zacelijo. Lahko pa se obrezujejo tudi spomladi, ko ni več mraza in drevje ni začelo še poganjati. Če pa obrežeš, ko se je rast že začela, teče takoj sok iz rane, kakor pri vinski trti.

Izvrsten gnoj vrtom je cestno blato, ki ima pa še to prednost, da je zelo ceno. Kakor se pri nas še mnogo gnojilnih snovi brez koristi pogubi, tako se tudi cestno blato. Cestno blato, zlasti po vaških in srenjskih potih, je veliko vredno. V njem so razen rudninskih gnojil gnili rastlinski ostanki ter mnogo živalskega blata. Ako cestno blato skrbno zbiramo, mešamo na kompostu, ali ga kar naravnost pomešamo s prstjo, dobimo gnojilo, ki je mnogim zelenjadnim in lepoticnim rastlinam dosti bolj hasnivo, nego hlevski gnoj. Razumen vrtnar naj porabi torej skrbno ta gnoj, ako ga le ima.

600--800 sežnjev zemlje

želim kupiti v bližini Ajdovščine ali Vipave. Pogoji: solčna lega, blizu glavne ceste in tekoče vode. Ponudbe s ceno pod M. C. na upravo lista.

Posredovalcu 20 kron nagrade!

Jakob Miklus

mizar in lesni trgovec
v Podgori

na voglu železniškega mosta
(na cesti, ki pelje proti Gradiški)

Trguje tudi z opeko vsake vrste, ima veliko zalogo vsakovrstnega trdega in mehkega lesa, ima tudi vsake vrste grede, tramove 3/3 od 3—12 metrov dolge in 3/3 od 3—12 colov debele.

Prva in edina slovenska kleparska delavnica v Gorici, ul. sv. Ivana št. 11.

se toplo priporoča za vsa stavbena in galanterijska dela za cerkve in stolpe, katere napravi po načrtu

Josip Patek,
naslednik Karola Čufer

priporoča se tudi vsem gg. odjemalcem, posebno pa kmetovalcem. V zalogi ima: mehe za žveplanje, zadnji sistem škropilnic za vtirjol, polivalnike za vrte in patentirane ventilatorje za dimnike i. t. d. opravje se izvršujejo točno in po najnižji ceni.

Ivan Bednařik
priporoča svojo

knjigoveznico
v GORICI
ulica della Croce šte. 6.

Dobro rodbinsko kavo

priredi že mali dodatek „pravega : Francka :“ s kavnim-mlinčkom - iz tovarne Zagreb. Le vsled svoje nedosežne izdatnosti in svoje neprekošene kakovosti našel je pravi Franck toli priljubljeni sprejem v slehernem gospodinjstvu.

Loterijske številke.

15. aprila.

Dunaj 44 1 49 64 12

Gradec 52 44 82 66 67

Rojaki! podpirajte slov. šolstvo

= v Gorici! =

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEDIĆ & ZAJEC

GORICA v hiši Monta.

Priporoča stavbeni Cement, stavbne nosilce (traverze), cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Pozor! Eno krono nagrado!

Pozor! Eno krono nagrado!

Prosiva zahtevati listke!

JOSIP BONANNI

naslednik T. Slabanja

srebrar in pozlatar v Gorici ulica Morelli 12 odlikovan z zlato svetinjo

se priporoča vsem čč. cerkvenim oskrbništvom za vsakovrstna izgotovila cerkvenega orodja. Plačuje se tudi na obroke. Konkurenca v cenah izključena. Cenike gratis franko na dom.

Stojte!

Kdo ne pozna tvrdke

Stojte!

Kerševani & Čuk

na Stolnem trgu (Plazza Duomo) v GORICI šte. 9?

Vsako pezna to tvrdko, ker ima na prodaj Original Victoria šivalne stroje, ki so najboljši, najcenejši, najtrpežnejši, najlažji, ki delajo še po 10-letni uporabi brezsumno, hitro in točno. Original Victoria šivalni stroji so se vsem šiviljam, krojačem in drugim močno priljubili. Vsakdo naj si ogleda pred nakupom šivalnega stroja

„Original Victoria“ šivalne stroje. Tvrdka da na razpolago učiteljico, ki poučuje brezplačno. Z Original Victoria šivalnimi stroji se izvršuje vsakovrstno umetno vezenje (rekamiranje) itd. itd.

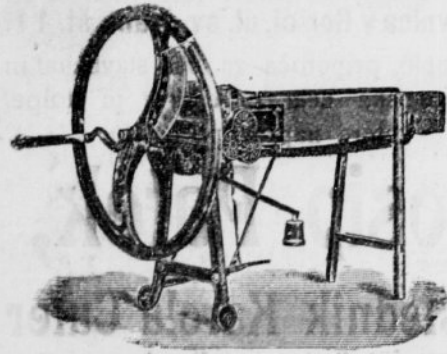
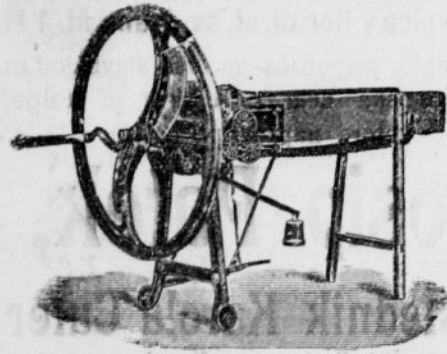
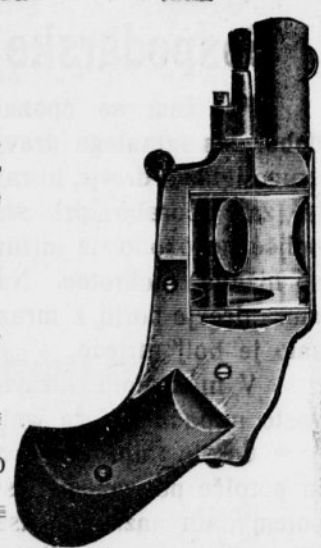
Ta tvrdka ima na prodaj vsakovrstno kmetijsko orodje: **slamoreznice, stikalnice, drozgalnice (stroje za mastenje grozdja), pluge, brane itd. itd.**

Ta tvrdka ima na prodaj najboljša **dvokolesa** bela, rdeča itd. z znamko **KERŠEVANI & ČUK**, ki jih sama izdeluje. Nadalje, **puške, samokrese, drugo belgijsko orožje, streljivo.** — Potem najboljše

gramofone.

Daje na obroke.

CENIKI se razpošljajo zastonj.

Dobro krepilo za želodčno slabost

in za one, ki so se prehladili ali prenavjali ali si pa z zaužitjem slabih, za prebavo težkih, prevročih ali premrzlih jedi nakopali neprijetnosti v želodcu, kakor **katar, krče, bolečine, napihnjenost** itd.

je **dr. Elgelnov „BALDRIANUM“.**

„Baldrianum“ se izkaže pri takih neprijetnostih, dokler niso še razvite, kot dobro želodčno vino z izvrstnim vspehom in zabranjune tudi slabe posledice, kakor **nervoziteto, nespečnost, omotico, sfisko** itd.

Vsled njegovih sestavin, ki so samoško vino z motovilčnimi kapljicami, malinovec in črešnjevec, vpliva „Baldrianum“ tudi pospešujoče pri **zaprtju** in zajedno krepilno na cel človeški **organizem.**

Dr. Engelnov „BALDRIANUM“ ne vsebuje nikakih škodljivih sestavin ter ga lahko prenašajo slabotne osebe in otroci tudi pri daljšem uživanju. Najboljše je, če se ga zavžije zjutraj na tešče ali pa zvečer predno se gre spat eno čašico kakor za likerje. Za otroke in slabotne osebe se razredči

„BALDRIANUM“

z vročo vodo ter se mu pridene nekaj sladkorja.

Dr. Engel-nov „Baldrianum“

se dobiva v steklenicah po 3 in 4 K v vseh lekarnah, mirodilnicah in boljših prodajalnah jestvin Goriško-Gradišanske.

V Gorici, Korminu, Gradišču, Romansu, Ajelu, Dolgempolju, Ronkah, Trziču, Ajdovščini, Gor. Idriji, Tolminu, Kanalu, Čedadu, Vidmu, Palmi, Červinjanu, Ogleju itd. se dobiva v lekarnah.

Tudi pošiljajo goriške lekarne dr. Engel-nov „Baldrianum“ po izvornih cenah v vse kraje Avstro-Ogerske.

Svari se pred ponarejanjem!

Zahtevajte izrecno

Dr. Engel-nov „Baldrianum“.

Prva Primorska Tvorница za lesne izdelke z vodno silo

tvrdke A. KRIZNIČ

ob kolodvoru Podmelec

Sprejema v izvršbo:

vse v **stavbeno mizarsko stroko** spadajoče izdelke za hiše, vile, šole, bolnišnice, cerkva, javna poslopja itd., (kakor: okna, vrata, podove, portale; popolne opreme ljudskih šol, šolske klopi po »Rettig-ovem patentu i. t. d.

Proračuni in načrti brezplačno!

Parketna tvornica opremljena z najnovejšimi stroji nudi **parketne deščice** iz hrastovega in bukovega lesa, postrežba takojšnja za vsaktero množino!

Zahtevajte vzorce in cene!

Strugarski oddelek nudi vse v strugarsko stroko spadajoče izdelke.

JAMSTVO! Vsa dela so solidno in strokovnjaško izvedena! **JAMSTVO!**

Obisk strokovnjeka interesentom brezplačen.

„MLADI GOZDAR“

izviren roman, spisal **Soški Črnošolec**, se dobi v „Narodni Tiskarni“. Cena broš. 1 K.

Prva in edina slovenska

v Raštelju št. 7 v GORICI

se bode otvorila 15. majnika t. l.

trgovina z železnino

Za obilne naročbe se priporoča

PINTER & LENARD.